

CHARLAINE is een Franse variant van CAROLA

door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

Vrouwelijke vorm van 'Charl(es)', Franse variant van Karel. Deze naam is een verbastering van 'Kerel' wat in de middeleeuwen een maatschappelijke aanduiding was voor mensen die niet van adel waren noch tot de huishouding van een leenheer behoorden: 'vrije' (vgl. de eretitel die aan graaf Floris V werd toegekend: 'der Keerlen god' = de god van de 'kerels' = 'vrijen').

De uitgang '-laine' is ontleend aan namen als Madelaine, Magdalaine, Marlaine enz.

*

Charlotte (gedoopt: **Anne-Marie**) **Thouret** ocd, Compiègne, Frankrijk; martelares onder de Franse Revolutie; † **1794**.

Feest 17 juli.

De Franse Revolutie was een feit met de inname van de Bastille op 14 juli 1789. Al snel bleek hoe anti-kerks en anti-clericaal deze beweging was. Op 2 november van hetzelfde jaar verklaarde de wetgevende vergadering alle kerkelijke goederen tot staats eigendom. Op 13 februari 1790 verboden zij de religieuze geloften, mochten ordes en congregaties geen nieuwe novicen meer aannemen en mocht elke kloosterling zich van elke gelofte ontslagen achten en naar huis terugkeren, als hij of zij dat verkoos. Op 12 juli van datzelfde jaar vaardigde de volksvertegenwoordiging de beruchte Constitution Civile uit: deze hield in dat de bispriesters zich in feite losmaakten van de Paus en de Rooms-Katholieke Kerk: van nu af zouden bisschoppen en priesters op dezelfde democratische manier worden gekozen als hun volksvertegenwoordigers. De Kerk was niet een kwestie van buitenlandse inmenging, maar van het Franse volk. Op 27 november van datzelfde jaar werd iedere geestelijke verplicht de eed af te leggen op de Constitution Civile: daarmee verbrak hij of zij de banden met de paus en de wereldkerk. Wie weigerde kon als bedreiger van de nationale vrede strenge straffen tegemoet zien: verlies van staatsburgerschap, hoge geldboetes, verbanning of nog erger... Verreweg de meesten weigerden; immers de eed afleggen stond welhaast gelijk met geloofsafval. Velen die de eed weigerden doken onder.

Reeds in 1790 waren er naar alle kloosters boodschappers gezonden met het vriendelijke verzoek deze levenswijze op te geven, omdat ze niet in overeenstemming was met de menselijke Rede, welke toch met deze revolutie de uiteindelijke overwinning had behaald. Maar de zusters van de Carmel in Compiègne lieten weten dat ze deze levenswijze uit vrije wil op zich hadden genomen en derhalve niet wensten prijs te geven. Stilaan werden de maatregelen van de Staat harder: de revolutionairen eisten een nieuwe overste, onder hun leiding gekozen. De zusters kozen weer dezelfde overste. Totdat alle kerkelijke goederen verbeurd werden verklaard en aan de Staat toebehoorden: toen werden de zusters eenvoudig op straat gezet: 1793. Maar dit had de overste intussen wel voorzien. Zij zorgde ervoor dat de zusters in groepjes bij trouw gebleven katholieken werden ondergebracht. Intussen hielden zij onderling contact en probeerden zo goed en zo kwaad als dat ging hun kloosterlijke levenswijze voort te zetten. En de Revolutie denderde maar door: er kwam een andere tijdsindeling; er kwam een officiële staatsgodsdienst ter ere van de Godin van de Rede; het was verboden er nog een andere godsdienst op na te houden. Huiszoekingen werden gedaan om erop toe te zien dat de onderdanen ook in hun privé-leven zich hieraan hielden. Zo werden er bij Zuster Charlotte en bij de andere zusters katholieke devotionalia gevonden. Hier was duidelijk sprake van minachting van de Staat en dus van hoogverraad. Eind juni 1794 werden de karmelietessen gearresteerd. Op 13 juli zette men ze op transport naar Parijs. Daar werden ze opgesloten in de hoofdgevangenis en al enkele dagen later ter dood veroordeeld. Op een open kar werden ze ten aanschouwen van iedereen naar Vincennes overgebracht; overal klonken beschimpingen en scheldwoorden. Maar ineens viel het stil toen één der zusters het Salve Regina inzette. Zo werd hun schandetocht een demonstratie van toegewijd kloosterleven, want zo hadden ze altijd hun koorgebed gezongen. Zingend beklommen de zusters het schavot dat opgesteld stond op de Place du Trône. Het gezang werd steeds ijler, omdat er telkens weer een stem onder de valbijl van de guillotine wegviel, totdat ook de laatste stem verstomde. Ze werden begraven op het kerkhof van Picpus. Zuster Charlotte was met haar 79 jaar de oudste van de groep.

De zestien zusters werden in 1906 door paus Pius XI zalig verklaard.

Geïnspireerd door deze gebeurtenissen schreef Georges Bernanos zijn 'Dialogues des Carmélites'; ook Getrud von Lefort schreef er een werk over.